

Październik 2017

Praktyka

Prawa Konkurencji,
Prawa Karnego
Gospodarczego,
Prawa Pracy

Antykorupcyjna rewolucja w Polsce

Marcin Trepka, Izabela Szczygielska, Martyna Wurm, Maciej Antoniak

W dniu 24 października został opublikowany **projekt ustawy o jawności życia publicznego**. Nowa regulacja ma zastąpić trzy dotychczas obowiązujące ustawy: o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa i o dostępie do informacji publicznej.

Oprócz przepisów mających na celu zwiększenie transparentności życia publicznego projekt zawiera też regulacje dotyczące prywatnych przedsiębiorców. Przede wszystkim, projekt wprowadza obowiązek przygotowania i stosowania przez przedsiębiorców wewnętrznych procedur antykorupcyjnych oraz reguluje status sygnalisty – pracownika informującego o podejrzeniu popełnienia przestępstwa korupcyjnego, który będzie podlegał ochronie z mocy ustawy.

Niedopełnienie obowiązku stosowania procedur antykorupcyjnych może skutkować nałożeniem przez Prezesa UOKiK **kary w wysokości do 10 000 000 złotych i wykluczeniem z przetargów publicznych na okres 5 lat**.

Nowe obowiązki dla przedsiębiorców

Zgodnie z projektem, ustawa ma nałożyć obowiązek stosowania procedur antykorupcyjnych zarówno w jednostkach sektora publicznego jak też u średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, czyli takich, którzy w ostatnich dwóch latach obrotowych: 1) zatrudniali średniorocznie co najmniej 50 pracowników oraz 2) osiągnęli roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych 10 milionów euro, lub sumy aktywów ich bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekroczyły równowartość w złotych 10 milionów euro.

Projektodawca przyjął, iż stosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych polega na podjęciu środków organizacyjnych, kadrowych i technicznych mających na celu przeciwdziałanie tworzeniu otoczenia, które sprzyjać będzie popełnianiu przestępstw korupcyjnych.

Projekt przewiduje m.in. następujące obowiązki:

- przeprowadzanie szkoleń antykorupcyjnych dla pracowników,
- zamieszczenie klauzul antykorupcyjnych w stosowanych umowach,
- opracowanie i wdrożenie kodeksu etycznego,
- opracowanie i wdrożenie tzw. polityki prezentowej,
- opracowanie i wdrożenie procedur informowania organów przedsiębiorcy o propozycjach korupcyjnych (tzw. *whistle-blowers*).

Wewnętrzne procedury antykorupcyjne mają zapobiegać przypadkom popełniania przestępstw tzw. korupcyjnych, przez osoby, które działają w imieniu przedsiębiorcy lub na jego rzecz. Chodzi o przestępstwa określone w art. 229, 230a, 296a § 2-4 Kodeksu karnego, art. 46 ust. 2-4 i art. 48 ustawy o sporcie oraz art. 54 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 12

maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Kary za brak wdrożenia procedur lub ich pozorność i nieskuteczność

Przedsiębiorca, który nie stosuje wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, a także, gdy stosowane procedury okażą się pozorne bądź nieskuteczne a osobie działającej w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa korupcyjnego ma podlegać **karze pieniężnej w wysokości od 10 000 do 10 000 000 złotych**.

W przypadku, gdy osobie powiązanej z przedsiębiorcą prokurator przedstawi zarzut popełnienia przestępstwa korupcyjnego, Szef CBA przeprowadzi kontrolę tego przedsiębiorcy właśnie w zakresie stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych. Jeżeli kontrola wykaże, że przedsiębiorca nie stosował wewnętrznych procedur antykorupcyjnych bądź, że procedury te były pozorne bądź nieskuteczne, Szef CBA skieruje do Prezesa UOKiK wnioski o ukaranie przedsiębiorcy, w którym zaproponuje wysokość kary pieniężnej. Zgodnie z projektem przedsiębiorca będzie mógł dobrowolnie uiścić proponowaną przez Szefa CBA wysokość kary pieniężnej i jeżeli to zrobi w ciągu 30 dni od dnia poinformowania go o sporządzeniu wniosku o ukaranie, Szef CBA nie będzie kierować do Prezesa UOKiK przedmiotowego wniosku o ukaranie.

Dodatkowo, **przedsiębiorca ukarany przez Prezesa UOKiK, przez okres 5 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary nie będzie mógł ubiegać się o uzyskanie zamówienia publicznego.**

Sygnaliści

Projekt reguluje także status osoby zgłaszającej informację o podejrzeniu popełnienia przestępstwa korupcyjnego i innych przestępstw (np. fałszowania faktur, oszustwa, zmywy przetargowej, udaremniania zaspokojenia wierzyciela). Status tzw. sygnalisty będzie przyznawał prokurator na podstawie postanowienia. Pracodawca bez zgody prokuratora nie będzie mógł wypowiedzieć sygnaliście umowy o pracę lub zmienić jej warunków. Jeżeli pracodawca bez zgody prokuratora rozwiąże umowę o pracę, sygnaliście ma przysługiwać prawo do odszkodowania w wysokości **dwukrotności rocznego wynagrodzenia** na ostatnio zajmowanym stanowisku. Sygnaliście będzie także przysługiwał od Skarbu Państwa zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Dowiedz się jak skutecznie przygotować swoją organizację na planowane zmiany.

Kontakt:

Marcin Trepka

Radca Prawny, Counsel
marcin.trepka@klgates.com
+48.22.653.4214

dr Izabela Szczygielska

Adwokat, Counsel
izabela.szczygielska@klgates.com
+48.22.653.4274

Martyna Wurm

Radca Prawny, Associate
martyna.wurm@klgates.com
+48.22.653.4306

Maciej Antoniak

Adwokat, Associate
maciej.antoniak@klgates.com
+48.22.653.4268

K&L GATES

K&L Gates jest w pełni zintegrowaną firmą prawniczą z prawnikami zlokalizowanymi na terenie pięciu kontynentów. Reprezentuje wiodące międzynarodowe spółki, średnie i rozwijające się korporacje, uczestników rynku kapitałowego i przedsiębiorców działających we wszystkich sektorach gospodarki, a także podmioty publiczne i prywatne, instytucje edukacyjne oraz organizacje filantropijne. Więcej informacji na temat K&L Gates, lokalizacji biur i praktyk na stronie www.klgates.com.

Powyższe informacje mają wyłącznie charakter informacyjny i nie powinny stanowić podstawy do podejmowania wiążących decyzji. Powyższe informacje nie mogą być traktowane jako porada prawna.

© 2017 K&L Gates LLP. Wszystkie prawa zastrzeżone.